Ч. 95 (11.063). Львів, вівторок 3. травня 1927. Oplata pocztowa zapłacono ryczałtem. Рік XLV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українці!

Всупереч дотеперішній традиції — східно-галицькі воєвідства відмовили несподівано дозволу на прилюдну збірку на „писанку“ для „Рідної Школи“.

Тому ціле українське громадянство і всі українські установи повинні маніфестаційно надіслати жертви безпосередно до Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові, ринок ч. 10., які вирівналиб недобір, спричинений повищою забороною. Виказ жертв буде оголошений.

Це буде відповідь гідна Великого Українського Народу!

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

З ТЕАТРУ

СЬОГОДНЯ

Бенефіс В. Блавацького

„День і Ніч“.

Від Талєрана до Бернсторфа.

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 27. квітня 1927.

I.

Віденський конгрес був скликаний, щоб зліквідувати перевороти, які натворила в житті Европи перших кільканацятьох років XIX-ого століття французька революція, виповідаючи війну реакційній Европі й висилаючи проти неї, на підбій й і на наверенння своїх високих принципів Наполєона. Революційний кондотієр Наполєон був нарешті побитий і засланий, союзницькі армії заняли велику частину Франції, а Франція сама, витративши $1^1/_2$ міліона своєї молоді й мужви, безборонна лежала під стопами переможців; тих самих переможців, котрим її імператор ще недавно не ощадив ніякого упокорення, ніякої грабежі, ніякої рани. Жиронцисти, котрі переперли були виповідження війни Европі, вже давно були дали свої шиї під ніж, як — добре зрештою заслужені — жертви свого революційного й воєнного засліплення; а рідний син і найкращий сподвижник революції, перейшовши Березину, Липськ і Фонтенбльо, сидів — правда, скреготячи зубами, — на острові Ельбі.

Прийшла хвиля, коли нападені й топтані французами европейські держави збиралися предложити Франції рахунок за побиті в революційному похміллі горшки. Скликано задля цього конгрес у Відень.

На конгрес той завізвали переможці й Францію, яка тількищо вернулася була до своєї давньої династії, зреставрованої в особі Людвика XVIII-ого. Завізвали туди Францію, думаючи, що вона прийде туди в ролі і в характері розкаяного грішника, розкаяного й покірного, який — наче середньовікові розкаянники зі шнуром на шиї — скромно й слухняно вислухає присуду, який видасть на неї союзницький суд.

Одначе сталося воно не так.

Швидко після отворення конгресу показалося, що Франція не дасть зіпхнути себе до ролі грішника і прошака, що стоїть перед порогом. Показалось, що на конгресі Франція заграла першорядну ролю — зовсім не меншу від ролі своїх головних переможців — Австрії, Росії й Англії, навіть видатнішу від ролі Прусії. Заслуга цього була в особі французького представника Талєрана. Заслуга була й за Людвиком XVIII-им, котрий пізнав хист Талєрана і, перемагаючи свої родинні й моральні почування, приняв на свою службу цього колишнього царевбийника (Талєран голосував за смертю Людвика XVI-ого і причинився був до вбивства нещасного князя Анґієнського*) і колишнього повіреника „узурпатора“-Наполєона. Бо, як відомо, Талєран (у цьому Чічерін йому вже і почасти подібний) належав до того типу характерів, які, наче вода крізь сито, переходять крізь усі режіми і під усякими режімами пливуть по верху... Цим разом він явився у Відні іменем французького королівства. Явився і таки з місця й грімко підняв свій голос — в імя леґітимізму, публичного права, міжнародньої рівности й справедливости!

Широко розкрили з дива очі присутні дипльомати, дивлячись на самопевні манєри француза. Ще ширше розплющили очі, коли почули, як той колишній якобинець і наполєонський підручник заговорив про „публичне право“, про леґітимізм, тощо — самі принципи, які він і його країна вже від яких 20 рок в топтали ногами.

— Що тут має до роботи публичне право?! — не видержав і в пересердію гримнув представник Прусії.

— Воно робить те, що Ви тут засідаєте — була відповідь, нині історична, Талєрана, котрий тією славною відповідю закрив уста противникам, які хотіли трактувати французького представника наче поставленого поза правом. І то на конгресі, скликаному очевидно на підставі публичного права. То була внутрішня суперечність: або не треба було кликати Франції до участи в міжнароднім конгресі, або треба було признати їй засадничо рівний з іншими державами голос.

Останнє і сталося.

II.

Переможці з 1918 року не повторили „помилки“ переможців з 1814 року, тай Німеччини до участи в конгресі мировім не допустили. Версайський мир був подиктований переможеним німцям, а дехто з переможців дурманив себе надією, що Німеччина таки до суду віку буде ходити по світі божім з посторонком ганьби й пониження — навіть супроти такого „переможця“ в світовій війні, яким пишається — не проти ночі згадуючи — версайсько-ризька Польща! Коли комусь ще треба було витверезитися з того самодурства, то дала йому до того прегарну й проречисту нагоду остання „приготовна конференція для розоружения“, в Женеві.

Повторилася там сцена, яка своїм змислом, коли й не формою, живо нагадувала сцену з віденського конгресу, про яку ми говорили вище. Німецький представник граф Бернсторф не має, правда, дару такої бистрої відповіди, як Талєран. Одначе він міркує й арґументує так само, і матиме ймовірно такий самий успіх.

Конференцію цю скликав Союз Народів. Німеччина — член цього Союза і права її в ньому і в його нарадах рівні правам усіх інших членів, будь вони навіть головними переможцями з великої війни. На черзі стало питання обмеження зоружень. Таке обмеження можливе тільки тоді, коли воно загальне; без тієї передумови воно — пуста балачка. Надармо французький представник, соціялістичний проводир Поль Бонкур силкувався вмовити в присутніх німців, що питання те їх не торкається, бо воно, мовляв, оконечно рішене версайським „договором“; всує він переконував Бернсторфа, що колиб навіть з конференції нiщо не вийшло і коли би всі інші держави полишилися при своїх зоруженнях, то Німеччина мусить остатися розоружена, бо таке постановляє одна з версайських статтей. Ні, відповідають німці; це суперечне само в собі. Або Німеччина сидить у Женеві як рівна серед рівних (так каже статут Союза Народів), отже й її військовий режім не може бути режімом виімковим в Европі, або Німеччина остається й далі обмеженою в своїй суверенности й у своїх зоруженнях, а таке поставлення справи противиться і духові Союза Народів і тому публичному праву, якого Союз Народів хоче бути висловом.

Женевські змагання — новий і дальший етап у ліквідації війни і соромного версайського мира. Етапами піднімається Німеччина — на очах наших. Дасть Бог, на очах як не наших, то синів наших, будуть ліквідовані й деякі монструальні, почварні витвори того мира також у східній части Европи.

В. Певицький.

*) *Enghien.*

Фахові школи.

(Інформаційний нарис.)

III. Торговельні школи та курси. У Львові є чотиролітня економічно-торговельна школа для покінчивших IV. кл. гімн. (вул. Скарбківська), а в Лодзі, Бялій, Самборі, Перемишлі, Ковлі, Кракові, Станиславові є також трилітні школи для покінчивших 7 кл. нар. школи. Попри те є доповняючі вечірні курси для торговельних практикантів при всіх торговельних школах.

Трилітні торговельні школи є у Львові, Дрогобичі, Ярославі, Перемишлі, Самборі, Станиславові. Вищу торговельну освіту подають річні курси абітурієнтів при деяких торговельних школах наприклад, при нашій у Львові (Корняктів 1), де вимагається матури і місячної оплати за науку, далі вищі школи торговельні як 3-літня у Львові (вул. Бульварда), де приймають абсольвентів нашого курсу торговельного відразу на II. рік науки, подібна школа є в Познані, у Варшаві, у Кракові — всі для абсольвентів середніх шкіл із пляном подібним до експортових академій, отже підготовлюючих до служби в консулятах та екс- і імпортових підприємствах торговельних. В Кракові є теж однорічний вищий кооперативний курс при рільничому виділі на університеті, а в Пшисусі (*Przysucha*) в келецькому воєвідстві є середня кооперативна трилітня школа для укінчивших IV. кл. гімназ. Дорогою переписки учить торговельних наук (*Powszechny Uniwersytet Koresp. Warszawa ul. Chmielna 33*).

IV. Залізничі школи. Це у нас новість, а тому наперед пару слів пояснення.

Державна середня технично-залізнича школа має за ціль теоретичне і практичне образування будучих залізничих техніків і техніків промислових заведень, звязаних зі залізницею. Наука тріває там 4 роки. Приймають до неї молодь по укінченні IV. кл. гімназ., VII. кл. всенародньої, або фахової школи та зложенні іспиту з польського, рахунків і рисунків в обємі 4 кляс матем. — природописної гімназії. Першенство мають діти залізничників.

Такі школи є: в Берестю н. Бугом (*Szkoła techniczna kolejowa z zrzeszenia kolejarzy w Brześciu nad Bugiem*); в Данцігу (*Kursy kolejowe przy dyrekcji kolejowej w Gdańsku* для матуристів, або по VI. гімн. і зложенні вступного іспиту; курс однорічний у Варшаві (*Państwowa średnia szkoła techniczna kolejowa ul. Chmielna 88*), і нижча школа для машиністів і майстрів, трилітня з підготовчою клясою по укінченні II. гімн. або IV. народньої (*Państwowa niższa szkoła techniczna kolejowa — Warszawa — Praga, Nowe Brudno*).

V. Мірничі школи. Це також середні фахові школи для підготовки геометрів. На I. курс приймають абсольвентів II. кл. середньої або VII. всенародньої школи по зложенні іспиту з польськ., рах. і рисунків. Покінчивші VI. кл. сер. школи можуть вписатися на II. рік науки по доповняючім іспиті. Наука тріває 4 роки. По її закінченні і зложенні приписаних іспитів ученики дістають титул „геометра I. кляси“, що дає право виконувати роботи, входячі в обсяг нижчої геодезії, поступлення на державну мірничу службу а по практиці до зложення іспиту на геометра II. кляси, та на пільги у військовій службі такі, які мають абітурієнти середніх шкіл.

Такі школи є у Цєшині (*Wydział meljoracyjno-mierniczy przy szkole gosp. wiejskiego w Cieszynie*), Домброві Гірничій (*Państw. szkoła górnicza w Dąbrowie Górniczej*), в Ковлі на Волині (*Wydział mierniczy przy państw. szkole przemysłowej*), так само у Львові (вул. Снопківська 14), в Познані (*Państwowa szkoła budownictwa — Państwowa szkoła mierniczo-meljoracyjna w Poznaniu ul. Łąkowa 11*) і у Варшаві (*Państwowa szkoła miernicza, ul. Szpitalna 1*) що приймає на 3 літню науку по укінченні VI. клас і зложенні вступного іспиту.

VI. Промислово-технічні школи і курси. Середні промислові школи підготовляють техніків ріжних фахів. Наука тріває 3—4 роки виімково коротше, а приймають до них по скінченні IV. кл. середньої або VII. кл. всенар. школи і по зложенні іспиту з польського, рахунків і рисунків. Такі школи має: Бєльсько (*Państ. Szkoła przemysłowa, wydział włókienniczy i mechaniczny w Bielsku Śląsk*), Борислав (*Szkoła górniczo-wiertnicza*), що підготовляє нафтових техніків в 2 роках по ук. IV. гімназ. або VII. нар. і річній практиці та вертачів по II. гімн. або VI. нар. і практиці. Гірнича і гутнича школа з виділом гірничим, гутничим, механічно-електротехнічним і мірничим є в Домброві Гірничій (*Dąbrowa Górnicza, plac Legionów 3*) з 4-літньою наукою, салінарна (*Państwowa Szkoła Salinarna w Wieliczce*) у Величці виховує фаховців для копалень соли, заліза, вугілля та ін., наука в ній трилітня. В Гоудзьондзу на По-

морю є школа для механіків (*Państw. szkoła budowy maszyn w Grudziądzu na Pomorzu*). Наука триває в ній 4 роки по 6-літній практиці. Абсольвенти школи стають „техніками-механиками". У Львові і Кракові є державні школи промислові з виділами електротехнічним, дороговим, будівництва, механічно-технічним, хемічним і т. п. Наука є 4-літня. В Кракові є ще при промисловій школі (вул. Міцкевича 7) річний курс пивоварський. В Ковлю на Волині є держ. школа мірнича і дорожна, що підготовляє на дороговім виділі техніків усяких доріг. В Катовицях на Шлеську є держ. школа будівництва, хемії та гутництва, а в Корол. Гуті школа будови машин і 2-літня гірнича. В Лодзі є держ. школа текстильна (*Państw. Szkoła włókiennicza, Łódź, ul. Pańska*). У Варшаві (вул. Коперника 25) держ. школа будівництва 3-літня для підготовки будівельних техніків, дорогових, залізних, водних, водопроводних уладжень і каналізаційних. Подібна школа є у Вильні (вул. Понарська 63).

Абсольвенти 6 клас середніх можуть іти до технічних шкіл вищого типу з наукою 3 і пів літньою, по зложенні вступного іспиту з поль., рах., фізики і відручного рисунку. По V. кл. середньої або VII народньої школи можна дістатися також до тих шкіл по році приготовляючої школи у Варшаві і електротехніки ім. Вавельберга.

В Тчеві є морська школа, яка вчить на корабельних механіків. По IV. кл. народньої школи приймають до 3-літніх ремісничих шкіл в Глинянах (ткацька), у Грималові і Камінці Струм. (ковальська і столярська), в Ярославі (будівельних ремесел), Яворові і Станиславові (промисл деревний), Коломиї (шевська і деревна школа), у Львові (кошикарська, вул. Софії), а також усяких ремесел (Снопківська 14, Тернополі (машинове шлюсарство), в Жирардові (рем.-ткацька) дволітня. Курси радіотехнічні у Львові при промисловій школі (Снопківська 14) для абсольвентів 6 кл. сер. школи, наука триває пів року в попол. годинах, тому можуть з неї користати студенти. Промислові середні жіночі школи, що приймають по 7 кл. нар., або 3 сер. і тривають 3 роки є у Львові (Зелена 2) з відділом кравецтва, білизни, а крім того вчать у ній гузикарства, модиярства, виробу квітів; для ук. IV. кл. нар. є такі школи у Ряшеві, Познані, Лодзі, Луцьку. Учительок до фахових шкіл підготовлює реміснича семинарія у Варшаві (вул. Нововейська 37). Наука триває три роки по ук. VI. гімн. або промислової школи. Вчать там загальнообразуючих предметів і ріжних ремесел, потрібних учителькам фахових шкіл.

То були би важніші фахові школи і курси, вибрані з поміж тисячки. Подано тут такі, що лежать на нашій території і поза нею, тому, що тепер наші люде, особливо урядовці, розсіяні по цілій Польщі, а також тому, що поза межами українських земель у Польщі є школи таких родів, яких у нас нема, подано вкінці і такі, про які надіятися можна, що вони там вище під фаховим оглядом поставлені, прим. в Познані, Лодзі, Жирардові.

Якшо хто мав би відомости ще про які інші школи, чи то вище від вичислених поставлені, чи незнаного мені типу, зволить мої замітки доповнити.

У Львові, 28. квітня 1927.

Д. Коренець.

За океаном.

Жертвенність американських українців.

Американська українська преса всіх напрямків переповнена покликами в справі грошевих збірок на ріжні старокраєві цілі, головнож на будову Народніх Домів, читальняних або кооперативних домівок, домів на приміщення „Рідної Школи", церков, захоронок і т. п. З метою допомоги своїм односельчанам потворилися в Америці численні місцеві чи повітові збіркові комітети, з яких деякі виказали подивугідну рухливість, зібравши між своїми ближчими й дальшими краянами справді поважні грошеві суми на культурно освітні потреби свого рідного села чи повіту. Так прим. тисьменичани, збаражчани, зборівці й інші попрацювали так інтензивно, що зібрали на будову Народніх Домів у своїх містах по кілька тисяч долярів! Що значить у наших відносинах така поміч, не треба й казати. Навіть деякі села дістали від своїх односельчан з Америки справді княжі жертви на свої культурні потреби. Так комітет односельчан з села Залуква біля Галича оголошує в амер. „Свободі" звідомлення зі своєї діяльности, з якого виходить, що цей комітет зібрав досі на будову Народнього Дому в свому селі 953·65 долярів. З того відіслано до Залукви вже 800 долярів, а решта є ще в руках комітету. З численних відозв і відгуків у пресі у справі збірки на будову Народнього Дому в Сяноці виходить, що в останнім часі зачалася між американськими лемками широка допомогова акція в справі будови Народнього Дому в цьому важному осередку Лемківщини. Вже з тих кількох прикладів бачимо, яку видатну поміч приносить старому краєві українська еміграція в Америці і скільки наших товариств та установ завдячує їй можність уладитися у власній хаті. Справді — щире признання належиться нашим заокеанським братам за таке гарне розуміння старокраєвих потреб!

З Січової Організації.

Як виходить з американських українських газет, невдоволення з січової централі в Шікаго, що, як відомо, стоїть на гетьманській платформі, зростає чимраз більше в кругах старших і молодших січовиків у ріжних містах Злучених Держав. Вже перед більше як двома роками, коли ця централя станула на виразно гетьманській платформі і заприсягнула Січи на вірність гетьманові Скоропадському, частина Січей відірвалася від центру, бо не погоджувалася з новою орієнтацією шікагівської січової централі. Ці „самостійні" Січи зростали чимраз більше, бо все якась Січ відпадала від гетьманського центру. Тепер ведеться акція в справі обєднання цих незалежних Січей в один центр, що кермував би їх діяльністю і давав загальні напрямні їх роботі. В цій справі відбулося в останньому часі кілька ширших нарад, а навіть прилюдних зборів по ріжних містах, на яких промовляли між ін. ред. О. Ревюк, д-р Л. Мишуга, інж. В. Кедровський та інші. З метою обєднання незалежних Січей вибрано й окремий комітет.

Нова українська оселя.

В Америці істнує вже давно оселя Україна. А дня 3. квітня ц. р. отворено недалеко Ню Йорку нову оселю, що називається Нова Україна. Почин до отворення цієї оселі дав український промисловець Василь Загаєвич, власник фірми „Гловб Сервис Компені" і д-р С. Демидчук. Отворення оселі Нова Україна відбулося дуже урочисто при співучасти численних українців з дооколичних міст. Співали хори Кошиця і Гайворонського.

Микита Шаповал в Америці.

З „Народньої Волі" довідуємося, що до Америки приїхав на три місяці відомий с.-р.-ський діяч Микита Шаповал, запрошений організацією „Оборона України". Шаповал дасть низку відчитів по українських громадах і при цій нагоді познайомиться з американськими школами та освітніми установами. Останніми часами Шаповал розвивав свою діяльність у Франції.

Потреба власних торгових домів.

Засновування і поширювання наших кооператив, у що вкладає цілу свою енергію і працю Ревізійний Союз Українських Кооператив, є великим поступом вперед у розвитку нашого народнього господарства. Але праця над розвитком цеї ділянки народнього господарства не сходиться на самій роботі Союзу. Успіхи її залежать у далеко більшій мірі від ширших верств українського народу. Обовязком нашого громадянства є ставати в ряди кооперації, вкладати в неї свої ощадности та удержувати її статутові ділки.

Як наша суспільність виповнить цей свій обовязок, перестанемо нарікати на недостачу оборотових капіталів, покупців товарів та застій у наших варстатах та фабриках.

В теперішніх обставинах відчувається велику недостачу льокалів до ведення торговлі та варстатів чи фабрик. І на те є рада, лиш потреба охоти і дещо підприємчивости. Читаємо по часописах, що повітові Союзи Кооператив будують для торговельних цілей торгові доми і то в значних розмірах як Рогатин (двоповерхова камениця в ринку) і в інших містах краю. Річ це дуже важна і доконечна. Такі торгові доми повинні бути в кожному місті, не лиш повітовім. Якщо потреба таких торгових домів дається дуже відчувати, а наявність їх показується великим чинником для розвитку сільських кооператив, то щож казати про Львів, що є торговельним центром західних українських земель. Тут повинна стати поважна щонайменше чотирофронтова кількановерхова будівля в місці, де господарське життя нашого народу найбільше концентрується.

В такім торговім домі мали би бути склади усіх торговельних установ і підприємств, які вже маємо і які повстануть. Там мали би найти приміщення канцелярії всіх центральних торговельних установ, ремесла та промислу. Варстати центральних кооператив, обєднаних у Львові і на провінції ремісників моглиб там теж мати своє приміщення. Там можнаб помістити і промислову школу і ремісничу бурсу і кооперативну реставрацію та каварню. Торговий Дім повинен бути акційною спілкою зі щонайменше десятьдоляровими акціями і захопити найширші круги нашого громадянства як на наших землях, так і за океаном. Така спілка булаб забезпеченим інтересом для акціонарів, а рівночасно булаб для народу великим здобутком. Цю мою думку даю під застанову всім тим, для кого доля нашого народу дорога, а яким розвиток нашого господарства лежить найбільше на серці.

Денис Кучма.

Відгуки дня.

Де музики дрібно грають...

Коханий Галактіончику!

Давненько вже збирався післати Тобі писульку про наш славний город, та якось не складалося. А тимчасом жовта заздрість зрапала моє серце! Бо і справді — чому це так? Яканебудь Городенка достойна Твого пера, а наш славний город — якби під землю провалився. Це очевидна кривда! Бо ми-ж небудьхто, а столиця того краю, де живуть бойки,

де музики дрібно грають,
скачуть по легойки.

Грали музики дрібно у великій опері „Над Дніпром..." Олесь написав пєсу, а наші композитори давай створити оперу! Взявся Сєсьо Людкевич... Не втнеш Паньку тіста! Взявся Василь Барвінський... та не тому край! Аж взявся наш Форостина, ну — і прошу сідати, опера готова!

Трохи клопоту було з виставою, але задля великого діла чи не варто поклопотатися і посваритися! Кінець-кінцем усе якось уложилося. І кошт невеликий і ефект знаменитий.

Ми, галичани, вміємо все без зайвих видатків. Не те наші наддніпрянці. Їм давай усе, аби було по стилю! Але ж, панове, таж цей ваш стиль просто жере гроші. У нас головне, щоб видатки якнайменші.

Ось на режісера опери запросили наддніпрянця. Кажуть, фаховий чоловік, в „Молодім Театрі" Курбаса побував пару років і на еміграції увесь час з театром товчеться. Ну, це ще булоб нічого, можна вибачити! Та щож порадити, коли йому, щоб усе було по стилю!

От хочби колиска для селянської дитини. Давай йому конче з довини плетений кошик! Але-ж це коштуватиме кілька золотих. Шкода! Ось у пана Пристая є новіський жолубець з біленьких дощинок (злагодили кормити свинку, але, бігме, ще не вживаний). Завісити це коритце на шнурках і колиска готова!

Або „Дід-Дніпро". Звісно, дід — так з довгою сивою бородою, децидує професор „Драматичної Школи" І. А. Крушельницький. Наддніпрянець ануж спорити. У нього Дід-Дніпро мусить мати тільки довгі козацькі вуси. Борода ніяк не полагається. Ну, скажіть, будь ласка, сами, який-же це дід, коли без бороди?! Візьмім тепер ворожку. Автор пєси пише: „Молода, дуже гарна дівчина, волосся чорне, очі як вуголь". Це неможливе — каже професор „Драматичної Школи" І. А. Крушельницький. Хто і де видав таку ворожку? Давайте я ухарактеризую. І побачила публика замісць Олесевої красуні — старе, горбате бабище з космиками рудого волосиння, якби з хвоста Мошкової кобили!

Та все це — марниця. Опера пройшла з кольосальним успіхом! Тільки вечеря для участників спричинила дефіцит у касі. Що правда, був на опері цілий музикальний Стрий. Усі ученики пана професора з двох гімназій і всі семинаристки, (бо „він-же у нас учить"), усі професори трьох середніх шкіл („треба це зробити для товариша"), всі вороги примадонни („побачите, як вона скомпромітується"), всі її приятелі („їй було би прикро, якби ми не прийшли") ітд. ітд. Атже кожна і кожний, що брали участь у виставі опери, має своїх ворогів і своїх приятелів. І це все зложилося на знаменитий успіх... опери. Всі були захоплені, тільки „фаховий" рецензент Філ. Колесса, що аж зі Львова приїхав на „велику оперу", коротко написав у „Ділі": „Про музичну вартість опери не беруся судити, бо не маю... партитури під рукою". „*Krótko, ale dobitnie*" — сказав би завистний сусід.

Під знаком опери проф. Форостини увійшов цього року наш Стрий в добу мистецького, музичного, театрального, концертового ітд. розцвіту. Та хіба цей розцвіт впав з неба? Ні, це тільки солодкі овочі довголітньої, умілої праці людини (назвім її коротко буквою „К"), що „не для людей і не для слави", але зі свого внутрішнього покликання, з пориву шляхотної душі неструджено клала основи під артистичний розцвіт нашої підкарпатської столиці.

„Не святі горшки ліплять", сказав він собі ще колись, як знемощіла старуха розпадалася і з *k. u. k. Fähnrich* а через одну ніч виріс на отамана української армії та окружного команданта в Стрию. Ох, то був отаман, аж іскри сипалися! Одначе „*fortuna kołem się toczy*", а посеред всяких гірких змін долі кіт тим і держиться, що з всякої височини уміє скочити на всі чотири лабки... Вернувши в блиску слави з воєнних походів домів, наш отаман не зміг так на швидку руку достукатися до холодного серця львівської кураторії (згодом і в тім ледянім серці таки зажеврів тепленький вогник для пана К.). Отже не вдалося йому негайно вернути на катедру малої і великої азбуки, яка до війни витирала щиріше глянц його штанцят.

Тоді п. К. почув у собі покликання до молочарства. Шкода, що директори „Маслосоюзу" не зуміли оцінити талановитости цеї вимкової одиниці, а то „Маслосоюз" був би вже понині дійшов хоч до такого степення утраквізації, до якого дійшли стрийські школи УПТ. головно з його-ж благословенства.

Та директори „Маслосоюзу" не пізналися на таланті — і тоді п. К. перекинувся на інше поле артистично-музикальної діяльности: став директором стрийської філії Музичного Інституту ім. Лисенка. Звісно, доячи корови, дівчата співають і з того маємо масло. А чабани грають на сопілці (тепер уже навіть на гармонії) і тому бриндза має свій питомий смак. З того ясно, що виріб масла і бриндзи мається до музики так саміськo, як музика до бриндзі та масла. Одначе коли не вдається стати директором „Маслосоюзу" — може все таки стати директором вищої музичної школи, ну — і власником паперово-забавкової книгарні. Універсальні таланти, хоча і трапляються дуже рідко, то заге можуть тим краще блестіти [illegible] своїй власній уяві. В нашім [illegible] тільки сам п. К. уважає себе універсальним талантом, але зраджує ще й дар творити універсальні таланти.

Ось до музичної школи Інституту ім. М. Лисенка спровадив сестричку нашої відомої панічки. Щоб не робити конкуренції сестрі, училася вона десь у Відні чи Празі не фортепянової, але скрипкової гри. Так повела свої доні мамуся, щоб не було між сестрами заздрости. І досі було все добре. Але п. К. каже і тій другій учитися фортепянової гри! Може вдасться йому створити з неї універсальний талант, може посіє заздрість між сестрами, але в кожнім разі не розбудить заздрости учениць старшої супроти учениць молодшої. Це вже пиши — пропало!

Якжеж плекати універсальні таланти — то чому тільки одного полу? [illegible]

І. травень у Львові.

Львів, 2. травня 1927.

Вчора, як щороку, святкували робітники своє робітниче свято. Праця, тому що свято припало на неділю, і так була здержана. Трамваї не йшли цілий день. На площі Госсвського були збори ППС. і Поале Сіон. Бунд мав віче на пл. Сольських, українці в салі Лисенка. Комуністи, як нелеґальна партія, були в рядах профсоюзів. На площі Госсвського комуністи під проводом посла Войтюка здобули трибуну і відси промовляли їх бесідники. Не обійшлось без сутички комуністів і членів ППС. ППС. звернулася за поміччю до поліції. Поліція під проводом ком. Конарського і Ковцевича припустила шаржу й арештувала 20 демонстрантів та відібрала 3 ком. прапори з написами в 3-ох мовах. Опісля манифестанти перейшли з музиками головними вулицями Львова. Бундівці йшли окремим походом під проводом власної орхестри, а під театром зійшлися разом. Арештованих відставлено до вязниці при вул. Баторія.

*

В переповненій салі Лисенка відбулося віче, скликане українською соціялістично-радикальною партією. Проводив ред. Павлів. Реферат виголосив д-р М. Стахів. Присутний на вічу правительственний комісар Бехметюк раз-у-раз перервав бесідникові, вкінці відібрав йому голос. Ред. Павлів відчитав ряд резолюцій, які зібрані — хоч комісар протестував — серед грімких оплесків ухвалили. Віче закінчилося відспіванням революційних і національних пісень.

Делеґація СРСР. виїхала до Женеви.

Берлін, 1. травня 1927.

Бюро Вольфа повідомляє з Москви, що більшовицька делеґація на міжнар. господарську конференцію відїхала нині до Женеви. В склад делеґації входять: предс. Осінський (керовник статистичного уряду), члени: Сокольніков, Чинчук і Лепсе. До делеґації приділено 5 знавців.

СРСР. не буде бойкотувати Швайцарії.

Берлін, 1. травня 1927.

Бюро Вольфа подає з Москви, що комісаріят закорд. справ ухвалив скасувати господарський бойкот Швайцарії почавши від 14. квітня. Ухвали предложено управі центрального комітету для затвердження.

Цісар Вільгельм верне до Німеччини?

Штокгольм, 1. травня 1927.

Адмірал Ашенбург, що був кілька літ на замку в Дорн, виголосив відчит про Вільгельма і його пляни на будуче. Ціс. Вільгельм не зрікається зовсім своїх аспірацій до престолу і заявляє, що не думає вертати до Берліна як приватна людина. Приготування до повороту Вільгельма робляться. Поворот його є можливий у звязи з недалеким речинцем вигаснення закону про охорону републики.

Туреччина творить балканський союз.

Білгород, 1. травня 1927.

„Політіка" повідомляє з Царгороду, що заходи турецького міністра закордонних справ Ружді бея в справі створення нового балканського союзу набирають конкретної форми. Міністр старається передовсім довести до порозуміння з Югославією, а опісля втягнув би Болгарію і Грецію. СХС. є за таким союзом, бо сподієтся так ослабити Італію. Король Олександер особисто веде цю акцію. Румунія станула би на боці Італії, тому Югославія не може рахувати на військову і політичну оборону малої антанти і мусить шукати нових союзників.

Війна в Мароко.

Мадрид, 1. травня 1927.

Оф'ціяльний комунікат повідомляє, що воєнні операції в Мароко, приготовлювані кілька місяців, а здержані з причини непогоди, почались із успіхом для еспанських військ. Еспанці заняли долину Таґсуд, понищили і попалили оселі тубильців. Інший відділ заняв східні верхи Джебель Таґсуд і попалив та сплюндрував оселі в долині Бері Аїсі. Еспанці заняли також поодинокі становища у Сх. Мароко. Повстанці ставлять опір.

Повінь в Америці.
Знову два міста залиті.

Льондон, 1. травня 1927.

Вилив Місісіпі поширюється на стейти. Еркензол (*Arcansas*), Місісіпі і північну часть стейту Люізіяна. Вода зірвала ще дві греблі і залила два нові міста.

За вбивство през. Лодзі.

Лодзь, 1. травня 1927.

Вчора доручено вбийникам президента Лодзі Цинарського акт обвинувачення. Суд визначив речинець розправи перед наглим судом на 5. травня ц. р.

Арештування у Львові.

Львів, 2. травня 1927.

Як нас повідомляють, в неділю дня 1. травня в 7 год. вранці поліція арештувала Дмитра Даниляка, друкарського складача і Сильвестра Даниляка, переплетника. Причина арештування невідома. При переведеній ревізії не найдено нічого.

Зі спорту.
Україна - Богун 2:2 (1:1)

Відплатні змагання між цими двома дружинами не викликали ніякого заінтересування української публики. Було на них ледви кільканацять видців. Україна виступила до цих змагань (в серії за мистецтво Зах. України) з кількома резервовими (!), не диво, що гра обох дружин була майже вирівнана, що й найшло свій вислів у цифровому висліді. Оба *goal-i* Богуна є вислідом карного проти воріт України. Суддював п. В. Стоцький.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** В „Ділі" ч. 94. з дня 1. ц. м. підпало конфіскаті одно місце в статті „Громадські вибори", одно місце в статті „Ендецько-більшовицька однозгідність" і одно більше місце в статті „З церковних справ". Це 39-а чергова конфіската „Діла" в цьому році.

— **З Бібліотеки Наук. Т-ва ім. Шевченка.** На бажання читачів, що не мають змоги працювати в бібліотеці передполуднем, Бібліотека Наукового Т-ва ім. Шевченка відчинена від дня 1. травня не тільки щодня від год. 8—1 передпол. але й у вівторок, четвер і суботу від год. 3—8 попол. Книжки треба замовляти (навіть карткою) день наперед.
Управа.

— **Українське громадянство і 3. травня.** Зовсім несподівано відмовило п. р. львівське і станиславівське воєвідство „Рідній Школі" дозволу на традиційну збірку з нагоди „писанки". У відмові львівського воєвідства (рескр. з 11. квітня 1927 Ч. В. В. 4826) сказано між іншими зовсім нестійними причинами і те, що населення „перетяжене численними квестами і збірками", а в рескр. станиславівського воєвідства (з 11. квітня 1927 Ч. В. В. 2665) повідомляє за воєводу п. д-р Гуґо Шварц, що „просьбу на ведення нової квести готов я взяти під увагу доперва в липні ц. р."—(тоді як селянство на жнивах, а міщанство розїздиться з міст). Тернопільське воєвідство не дало до сьогодні ніякої відповіди, не зважаючи на урґенси. Проти відмови вислано негайно телеґрафічний рекурс до міністерства, який з певністю не дождеться полагоди з боку санаційного уряду. Ніхто не заперечить, що з огляду на становище до польської держави „національних меншин" убоге українське громадянство мусить двигати на своїх плечах тягар, щоби удержати свої необхідні установи. А проте не можемо вірити в щирість тих, які оборонюють українське громадянство перед видатком для установ, що працюють у його користь, а пальцем не рушать, коли треба тягнути останню верету на податки, додатки, а хочби й на *P. D. U.* Заборона збірки зовсім не стає на перешкоді, щоб кожний українець чи українська установа зложили від себе добровільний даток на піддержку „Рідної Школи" особливо в тому часі, коли вшехполяки грозять тим інспекторам народніх шкіл, що не зліквідують до решти українські державні школи, яких по рахунку Пшибишевського є ще на 8,000.000 українців „около 900"! Не забуваймо, що з нагоди 3. травня уладжують по цілій державі під патронатом президента держави загальну збірка на *T. S. L.* з завивами, підписаними біскупами, найвищими урядовцями держави та „верхами" польської суспільности. Таку підвищену жертвенність повинні ми бачити особливо тепер з нагоди 3. травня.

— **Наші містці на чужині.** З паризького „*Journal des Débats*" з дня 26-го ц. м. довідуємось, що наша землячка Соня Левицька, яка постійно живе в Парижі, взяла участь у великій весняній виставці міжнародніх артистів — у „Сальоні де Туільрі", одним з найкращих і найбогатших. У великім огляді виставлених там творів, де критик присвячує пересічно кожному маляреві та різьбареві дослівно два-три слова або обмежується наведенням прізвища, читаємо, що „Весна" С. Левицької „заслуговує, на нашу думку, на цю назву своєю гарно танцюючою ходою, своїм поривом і легкістю".

— **Наші нові інженіри.** В українській Господарській Академії в Чехословацькій Республиці склали дипльомні іспити в іспитовій сесії в днях 8—9 квітня такі студенти: I. Агрономічно-лісовий факультет: (відділ лісовий) 1. Груша Григорій, 2. Зварійчук Іван, 3. Карташевський Анатоль, 4. Ковердинський Петро, 5. Мурашко Василь, 6. Подоляк Кость, 7. Прохода Василь. — (Відділ агрономічний) 8. Вакуловський Віктор, 9. Зибенко Олекса, 10. Іваненко Микола, 11. Ільницький Авксентій, 12. Калинович Іван, 13. Карабут Микола, 14. Нестеренко Яків, 15. Олійник Микола, 16. Помазанів Олекса, 17. Радзієвський Степан, 18. Усенко Данило, 19. Чернишенко Вячеслав, 20. Штепа Павло. II. Інженірний факультет: (відділ технольогічний) 21. Рейтер Володимир, 22. Кучеренко Василь. — III. Економічно-кооперативний факультет: (промислова специялізація) 23. Базілевський Микола, 24. Биковський Левко, 25. Гайдовський-Потапович Олександер, 26. Прибитківський Петро, 27. Храпко Микола. (Специялізація місцевого самоврядування) 28. Гловинський Евген, 29. Гришко Григорій, 30. Ерастів Павло, 31. Сахно Василь, 32. Федорів Сергій. (Специялізація кооперативна) 33. Волковський Діонісій. (Специялізація банківсько-комерційна) 34. Фесенко Борис. Більшість молодих українських інженірів вже дістала посади за кордоном і в найближчому часі кидає межі Чехословаччини, заховуючи в серцях своїх глибоку подяку братньому чехословацькому народові, який одинокий зі славянських народів зрозумів культурні потреби українського народу та основав українську Високу школу в найскрутніший час для нашого народу й тим самим причинився до збільшення українських фахових інтеліґентних сил.

— **Десятикратний премієр міністрів.** Французький міністр закордонних справ Арістід Бріян святкував цими днями 25-ліття своєї парляментської діяльности. Він став послом у 41 р. життя і від цього часу не покидав парляменту. Раніше був журналістом і адвокатом. І то дуже бідним. Належав до соціялістичної партії і був крайніх поглядів. Увійшовши в парлямент, мовчав майже 3 роки, а коли вперше промовив у справі страйку вуглекопів, звернув на себе негайно увагу. В 1905 р. він узяв на себе неадячний реферат про закон відмежування церкви і держави, перевів його дуже ліберально, не викликуючи боротьби з церквою. Цьогож року став уперше міністром освіти і не кидав портфелів, які сипались на нього. Він установив рекорд в історії III-ої республики, бо був до цього часу девять разів премієром: двічі підчас війни, а чотири після підписання миру. Бріян один з найкращих французьких промовців, повний несподіванок: від ліризму та патосу аж до легкого гумору та іронії. На ювилейній вечері в міністерстві зак. справ Бріян заявив жартом, що всі свої прикмети дипльомата придбав у журналістичній праці, пишучи про переїхані собаки, судові справоздання і про закордонну політику; найкращим джерелом інформації для журналіста є він сам; той, хто не має досить фантазії, не є вродженим журналістом. Ювилей настроює його меланхолійно, але він сподівається, що святкуватиме ще за 25 літ новий ювилей.

— **Паска і пропаґанда.** Московський „Труд" приносить з нагоди Великодних свят (21. квітня) статейку, яку варто перекласти дослівно: „У метушливі передвеликодні дні кожний має праці по вуха. МСПО. (московський союз споживчих товариств) з ревністю випікає паски, господині роблять надприродний порядок, а профсоюзи підготовляють проти — релігійну пропаґанду. Коли ви спитаєте, чому пасок більше як пропаґанди, то на це можна відповісти: Паски мають приблизно 2000 літ, а протирелігійна пропаґанда 10-літна дитина. Друге: паски їсть з однаковим запалом безбожник і церковник. А цей перший, коли він ще молодий і здоровий, нищить їх агресивніше як той другий. Тому пасок треба приготовити для всіх... Досить пізно згадали цього року про протирелігійний фронт. Нема відповідної літератури, матеріял з минулих літ сильно перестарілий. Особливого блеску та вигадки в інсценізаціях і виставках не можна цього року й сподіватись"...

— **Свято міжнародного театру.** З кінцем травня починається в Парижі міжнародне свято театру, організоване союзом світового театру, що основався минулого року, вибравши головою паризького актора та режісера Фірміна Жеміє. Свято триватиме до кінця липня. Буде це щось у роді міжнародньої театральної виставки. Візьмуть у ньому участь більші народи, голозно ті, в яких театр стоїть на високім рівні. Три театри в Парижі будуть призначені на вистави пєс у чужих мовах, а одночасно окрема виставка покаже моделі, проєкти декорацій і костюмів ріжних народів. Від 15 до 20 червня збереться в Парижі конґрес представників ріжних театрів, на якому вирішать цілу низку практичних і теоретичних питань, як напр. будову по ріжних столицях окремих театрів, в яких чужинні актори могли би почуватись „як у себе".

— **Практична ґімназійна освіта.** Послухайте, як практичний англійський нарід находить способи, щоби науку в середній школі переміняти із схолястичної в життєву: кілька англійських ґімназій звернулось до сотні фабрик із заявою, що відступить своїх старших учеників як представників їх фірм на виставках експонатів. Найбільше ріжноманітні винаходи техники та промислу пояснюється практично ученикам у школі та на фабриках, а відтак вони мають їх пояснювати публиці. Хлопця забавляє це, а одночасно знайомить безпосередньо з ріжними галузями знання. Хто з нас у силі пояснити функціонування найпростішого техничного приладдя?

— **Спроба відмолоджування.** До СРСР. спроваджено 39 малп, щоби лікарі могли робити досвіди відмолоджування старців методою Воронова. Малпи розділено між 5 біольоґічних інститутів.

— **Нове плем'я** відкрив на північнім бігуні найбільше завзятий із підбігунових досвідників д-р Гаральд Свердруп, який вибрався туди 1. вересня 1923 на кораблі „Мод" і три роки прожив там із 8 своїми товаришами серед ледяних піль, ждучи хвилини, коли криги випустять корабель із своїх обіймів. Це нововідкрите плем'я називається „тюхтієри"; живе там куди европейська нога дуже рідко доходить. Воно живе на півострові, зовсім відрізане від цивілізації, живучи ловами на китів і ведмедів. Невідомо, коли і як воно туди зайшло. Свердруп обіцює списати свої прецікаві враження окремою книжкою.

— **Гіпнотизування обвинувачених.** Найвищий суд на Радянській Україні займався цікавим питанням: чи суддя, який ужив супроти обвинуваченого гіпнози,

так сказати, безнадійно щодо... продовження продукції...

Маючи це на увазі, дирекція Музичного Інституту в Стрию утворила „Драматичну Школу". Великі афіші (120×100 цм.), яркі краски друкарської фарби оповістили це Стриєві. Докладно подана програма, щось коло двацять предметів науки: 1) „Історія всесвітньої драми, 2) Історія української драми, 3) Декламація, 4) Міміка і жестикуляція, 5) Наука про сценерію, 6) Наука про костюми, 7) Характеризація, 8) Танок національний, стилевий і балетний і т. д. Крім теоретичної науки — практичні вправи. Крім науки про чисто театральні речі — наука чужих мов. І т. д. і т. д. Цілий квадратовий метер паперу задрукований щільно!... Ну, і подумайте, чого може доказати людина в двацять другім році життя! Цілу ту „Драматичну Школу" веде, всіх предметів учить, усякі практичні вправи переводить один одніський „професор" цеї школи І. А. Голопупенко!

Хто не впаде ниць перед всесторонністю молоденького ґенія, хто з вдячною пошаною не схилить голови перед директором Муз. Інституту, що на стрийське небо спровадив таку звізду, той мусів подумати собі: Чому в програмі дисциплін „Драматичної Школи" бракує найвластивішої, яка повинна би називатися: „Практичні вправи в гохштаплерстві"?! Або, чому на професорів балету не покликано рівно кваліфікованих сил, напр. професора Білика, або В. Темницького, які торік хоріли на сціп крови в обох ногах і сьогодні без палиці не можуть ще ходити?!

Наш молодий „професор" не пішов слідами того з біблійної притчі, що закопав дарований талант. Йому мало було „Драматичної Школи", забаг ширшої арени і на Шевченківськім концерті виступив з декламацією поеми „Чернець". Що за роскіш, що за насолода для видців і слухачів! Ноги розставлені на взір рубача, що наміряється бебехнути сокирою в суковату колоду, обі долоні зложені соромливо в те місце, де бл. п. Адам по гріхопаденні зачіпив собі фіговий листок... До того голос, як заржавіла бляха, а зрозуміння тексту поеми, як в ученика II-ої ґімн. кляси!... Дійсно: кращої реклями для стрийської „Драматичної Школи" не придумала би й найбільше сконцензована злоба.

Та не думай собі, коханий Галактіончику, що у нашім Стрию все сумно і безнадійно. Трапляються й відрадні події. Уяви собі, як мусить краятися серце мами, що була колись перлиною галицько-українського театру ще, як він блестів талантами Осиповички, Стечинського, Гембіцького, Яновича, коли бачить, що її син є таким професором такої драматичної школи! Писала синові листи — розумні, розважні, повні материнської любови і печаливости. Просила, вговорювала, переконувала. Горох об стіну!... Нарешті терпець урвався! Приїхала до Стрия, спакувала синові манатки і силоміць забрала многонадійного синка домів...

Згасла звізда на стрийськім небосклоні, втратила „Драматична Школа" свого „професора", осиротів Музичний Інститут... Шкода! Але ще більша шкода, що п. К. не має також такої розумної та енерґічної мами. Може відітхнув би „Музичний Інститут"?!

Цілую Тебе Твій

Фармуфій Бойко.

щоби добути з нього зізнання, користується насильним засобом чи ні? В одиім випадку загіпнотизований лікарем обвинувачений (на доручення слідчого судді) дістав нервової недуги. Слідчого суддю засудили на рік вязниці і весь процес приказали перевести наново.

— **Два винахідники танцю.** Ще не всі вивчили дригаючого чарльстона, а вже синдикат французьких „професорів" танцю повідомляє про три нові сензації, які введуть у рух ноги всіх, що йдуть за модою. 25-го мая на „світовім конгресі танцю" відбудуться хрестини трьох нових танців: „ню-блюс", „ню-блек-боттем" і „гіді-джібіс". Перший є реформою „блюс": танцюючі держать праву руку на серці і вводять тіло в тремтіння... гармонійне. Другий „новий блек-боттем" ріжниться тим від старого „блек-боттем"-а (який ще до нас не дійшов!), що рухи задною частиною тіла мають бути більше естетичні. „Гіді-джібіс" є родом хованого фокстрота і прийшов до нас, разом із своєю назвою, від... негрів.

— **З північного бігуна.** Підбігуновий дослідник Уількінс, який виїхавши на літаку, не давав про себе знати майже два тижні, вернувся з країни криг здоровий і з цікавими спостереженнями. Коли 15-го д. м. літак зіпсувався йому під 160 степ. зах. шир. і 75 степ. півн. ш., він почав іти пішки із товаришем подорожі Ейльсоном. Радіо теж не функціонувало наслідком хуртовини. Вони зробили собі легкі санки і тягнули на них необхідні припаси. З початку кожний окремі, пізніше потомлені спільно одні. Уночі спали в снігових ліпянках. Часто мусіли оминати місця залиті водою. Переходячи через одну рухому кригу, Вількінс упав у воду по пояс і ледви врятувався. Три дні посувались вони через рухомий лід рачки. Якби були мали бензини ще на годину їзди, то були би оминули хуртовини в Поінт Барров. Дійшовши до Бічей Поінт, вислали листа про свій побут ескімосом на санках. Місце, до якого вони доїхали найдальше на північ, лежить на 500 миль на півн. заході від Поінт Барров. Отже Уількінс доїхав цього року до бігуна на 300 миль глибше як минулого. Він привіз із собою цінний матеріял як знавець підбігунової території.

— **Ріжні рекорди.** У Кольонь (Кельн) продали на ліцитації малу деревляну групу Мадонни із збірки гр. Адельмана за 57.000 м. — Цими днями продали в Льондоні останню частину бібліотеки старих англійських друків „Брістевль Корт" за гарну суму 645.284 фунт. шт. — У Грацу зробили цікаву спробу: після скінченого курсу італійської мови через радіо повідомили таким-же шляхом усіх невідомих учеників, щоби зголосились добровільно до іспиту; і кілька вибраних осіб знову через радіо здавали іспит так, щоби всі чули. — У Льондоні вдалось лікарям вилічити сліпого 77-літнього старця, який не бачив 12 літ.

— **Незриме проміння.** Цими днями перевели в Льондоні нові спроби з незримим промінням винайденим англійським ученим И. Л. Берд. Це проміння дає змогу бачити далекі предмети через мряку. Не диво, що його винайшов англієць, якому доводилось жити стільки літ у мряці, причині численних катастроф. Винахід можна буде пристосувати на морі та у воздусі.

— **Нарешті відбулися** загальні збори Повітового Т-ва Кредитового в Тернополі. Три рази розбили, не допустили до їх переведення тамошні радикали. Щойно за четвертим разом заповіджені і скликані на 28. квітня ц. р. збори відбулися. Їх розбити тим разом не вдалося, не зважаючи на підготовку радикалів. У зборах з 28. квітня, якими проводив проф. І. Боднар, взяло участь 120 членів на всіх 352. На порядку дня було затвердження управи на предложення надзірної ради. Членами управи вибрано: о. Володимира Громницького, д-ра Степана Барана й емер. проф. Якова Миколаєвича — всіх з Тернополя, а заступниками: Семена Сеньківського, господаря з Гаїв Великих і Пилипа Мазепу, господаря з Глубічка Великого. При доповнюючім виборі двох членів надзірної ради вибрано д-ра Остапа Постригача і начальника складу Народньої Торговлі Миколу Турина — всіх на три роки. Протокол списав нотар Працілі. На листу названих членів управи і їх заступників та членів надзірної ради впало 89 голосів, тобто 75 відс. усіх голосів.

— **Світова всячина.** Міністром внутрішніх справ Фінляндії призначений дентист Пуро. — У Норвегії вдались проби добувати із вугілля Спіцбергу штучну нафту. — У Ленінграді на приказ тайної поліції розстріляли пять малолітніх бандитів, які мали на своїй совісти 13 грабіжей і 2 поліціаів. У Чілі суд засудив на смерть трьох молодців, які на дорозі знасилували дівчину. — Амстердамська біржа діямантів успокоює всіх, що діяманти не подорожіють ні трохи наслідком новівідкритих капштадських поль. — За оригінальну партитуру „Золото Рейну" Вагнера заплачено в Ню-Йорку 15.400 дол. — У Відні відкрили памятник Роберта Лібена, що був предтечею ріжних радіових винаходів. — Віденський інжинір Вайсгляс винайшов нову систему транспозиції картин через радіо. — У Будапешті арештували провідника міжнародніх фальшивників чеків.

— **Франкова комедія „Рабина".** Бібліотека Наукового Товариства імени Шевченка у Львові (Чарнецького 24) просить наших громадян, хто має би копію Франкової комедії „Рабина", надіслати її до бібліотеки або випозичити її бібліотеці на короткий час. В усякому разі бібліотека прохає надіслати їй усякі відомости про оригінал чи відписи згаданої комедії.

— **З театру.** Сьогодні остання в цьому сезоні вистава „Незалежного Людового Театру", бенефіс В. Блавацького, „День і Ніч" трагедія Ш. Анського (переклад В. Блавацького). Початок 7:30, кінець вистави 9:15.

— **„Т-во охорони воєнних могил".** Пригадується, що Установчі Збори „Т-ва охорони воєнних могил" у Львові відбудуться в понеділок 2. ц. м. в салі „Української Бесіди". Початок в 6. год. вечером. Українське громадянство запрошується до численної участи.

Нові книжки й видання.

КНИЖКИ:

Олександер Севрюк: БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ МИР. (Уривки зі споминів.) Париж. ст. 14.

о. Леонтій Куницький: НА ВІЧНИЙ ШЛЯХ. Похоронні проповіди. Львів 1926. Накладом автора. ст. 110.

Віктор Доманицький: ПРОБЛЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ СТАЛОГО ГОСПОДАРСТВА В СТЕПУ. Подєбради 1927. ст. 48.

І. Огієнко: ОПОВІДАННЯ ЧЕНЦЯ ХОРОБРОГО ПРО ПИСЬМЕНА СЛОВЯНСЬКІ. Варшава 1927. ст. 28.

ЖУРНАЛИ:

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВИЙ ВІСТНИК. Май. кн. 5. Зміст: Є. Пеленський: Мак. В. Кучабський: Покаянний грішник. Ю. Будяк: Яблуко. Ю. Шкрумеляк: М. Матіїв-Мельник: *Notturno.* В. Приходько: Мої спомини. А. Крезуб: Повстання от. Зеленого. Д. Донцов: Шевченкові роковини. В. Біднов: Олександер Лазаревський. Райнер М. Рільке: Осінний день. П. Богацький: Нове про Т. Шевченка. Гельдерлін: В „Пісні Німців". Д-р П. Рорбах: Становище на Далекім Сході. Д-р Е. Лукасевич: Гр. М. Тишкевич. Отто Ю. Бірбавм: Унесення.

НАЦІОНАЛЬНА ДУМКА, квітень, ч. IV. Зміст: Д-р О. Грицай: Стефаникова людина. В. Мартинець: Микола Бердяєв і його фільософія нерівности. Ю. Вассиян: Рефлексії. В. П. Євтимович: Моральні підстави до створення української мілітарної сили. А. Волинський: „Націоналізм, Фашизм, марксізм і демократія".

СВІТ ДИТИНИ, квітень, ч. 4. На зміст числа складається 24 віршів і оповідань.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, видає Марійське Т-во молоді ч. 5. травень.

НАША ЗЕМЛЯ, літ. і сусп. політ. журнал ч. 3. Ужгород квітень.

ВІСТИ З ЛУГУ, письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті і науці. 25. квітня, ч. 4.

День 8. травня святом української Захоронки.

Рано перед усіми львівськими церквами й українськими установами відбудеться за дозволом поліції грошева збірка на цілі Товариства.

В полудне о 12. годині в салі „Бесіди" (Народний Дім) Зїзд представників Захоронок і усіх Товариств, які займаються вихованням і опікою над дітворою в дошкільному віці, як також членів центрального товариства. На порядку дня Зїзду відкриття, привіти, реферат і дискусія в справі сфедерування і підчинення всіх Захоронок в краю Головному Товариству у Львові для одноцільної і пляново акції.

Пополудні в годині 4-ій відбудеться в салі Товариства ім. Лисенка діточий концерт, в якому возьмуть участь усі львівські Захоронки зі своєю дітворою. В програму входять: деклямації, збірні співи, руханкові вправи і забави дітей.

З огляду на ювілейний рік Захоронки, її вагу і значіння, святим обовязком кождої українки і кождого українця є в дні 8. травня зложити жертву на цілі Товариства, взяти участь у нарадах Зїзду і прийти на діточий концерт, щоби побачити, як виховуються наші найменші у своїй хаті, між своїми людьми. Памятаймо, що з тих малих виростуть колись наші наслідники в боротьбі за краще майбутнє.

ОПОВІСТКИ.

Товариші перемиської української гімназії з 1907 р. і 20-літний поматуральний зїзд відбудеться в Перемишлі 7. червня 1927. Зголошуйтеся до тов. Антона Прокопа, канд. адв. Перемишль, канцелярія адв. д-ра Черлюнчакевича. — *С. Карпяк, А. Прокіп.* 1674 7—7

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Повітова Каса хорих в Коломиї.
Ч. 622/27.

Конкурс.

Управа Повітової Каси хорих в Коломиї на підставі вирішення з дня 26. березня 1927 р. розписує отсим конкурс на

директора Каси.

Плата після 7. степення і 20% репрезентаційного додатку.

Письменні оферти слідує вносити до Управи Каси хорих в Коломиї до 31. травня ц. р.

До оферти треба доложити: 1) метрику уродження, 2) власноручно написаний життєпис кандидата, 3) послідне свідоцтво шкільне і по можности всі свідоцтва з дотеперішньої діяльности в первописі або в провіренім відписі, 4) посвідка військової влади дотично військової служби, 5) свідоцтво моральности і польського горожанства, 6) свідоцтво здоровля видане державним лікарем, або лікарем Каси хорих, 7) опінія дотеперішньої Управи про урядування кандидата.

Коломия, дня 28. квітня 1927.

2063 1—3 УПРАВА КАСИ.

Подяка.

Дня 13. квітня ц. р. по короткій, тяжкій недузі упокоїлася моя найдорожча подруга Евгенія з Мокрицьких Посмітюхова. Похорони відбулися 15. ц. м. На сім місці почуваюся до обо обовязку зложити щиру подяку Всч. і Високопр. о. совітникові і пароховій м. Тернополя В. Громницькому, оо. катехитам Сембайові і Пасіцу, оо. Коляньківському і Вавриковій за участь в похороні, о. Сембайові за зворушуючу промову в церкві, Високопов. директорові Боднарові, Учительському Зборові і Впов. Громадянству дякую щиро за участь в сумному обряді та за вислови співчуття. Одночасно виявляю свою подяку Вв. п. Оріховській і Ст. Врублевській за їх труди як підчас недуги Покійниці так і підчас похоронів. — Тернопіль в квітні 1927. — *Ілля Посмітюх,* уч. прив. дів. гімн. 2061

Подяка.

Подобалось Всевишньому покликати до Себе нашого найдорожшого мужа, татка, дідуня і прадідуня о. Володислава Пассіновича, сеніора-декана і пароха Кобакосівського повіту. В тім тяжкім смутку почуваємося до обовязку зложити отсею дорогою щиру подяку всім, що в час довгої недуги найдорожшого Покійного несли йому розраду і потіху як тілесну так і душевну, а передовсім Впов. панству Григорчукам з Рибна, котрі Покійного дуже часто відвідували, як і тим всім, які своїми заходами і участю в похоронах звеличали Його память. Щиро дякуємо Високопреподобним отцям, а то: о. деканови зі Старих Кут д-рові Скобельському, о. сов. Герасимовичеві пароховій зі Старого Косова, о. сов. Стефановичеві, пароховій з Кут, о. сов. Гелитовичеві пароховій з Косова, о. сов. Волинському пароховій з Соколівки, Всеч. отцям, а то: о. Григорчукові пароховій з Рибна, о. Дрогомирецькому пароховій з Яворова, о. Гнятковському експозитові зі Смодного, о. Микитюкові катехиті зі Старих Кут і о. Мелимуці місцевому сотрудникові а теперішньому завідателеві за ласкаву участь в похоронах, за відправлення Служб Божих, панахид, похоронного обряду і за відпровадження тлінних останків до гробу — а надто Впреп. о. сов. Стефановичеві за зворушуюче до сліз пращальне слово дома, при перенесенню тлінних останків до церкви, Впреп. о. сов. Герасимовичеві за щиросердечну пращальну промову в церкві. Впреп. о. деканові д-рові Скобельському за щиросердечну пращальну промову над гробом, Впов. пану директорові місцевої школи Вікторові Цюцюрі і Впов. п. комісареві громади Андрукові за теплі і сердечні промови над гробом Покійного, — дальше Всеч. о. Григорчукові за уділення Покійному Найсвятіших Тайн і і Всечесному о. Мелимуці за уділення Покійному Святих Тайн Єлеопомазання, дальше Впов. пані директоровій Цюцюровій і Впов. пані Наді Сі[illegible]ській місцевій учительці за гарне прикрашення цвітами катафальку Покійного, Впов. пані Стефановичевій, Григорчуковій, Стрільській, Цюцюровій, Впов. місцевому Зборові Учительському, котрий явився на похорони зі шкільною дітворою, дальше делегатам Виділу Ради Повітової, Вп. секретареві Альсові і інж. Стварському за ласкаву участь в похоронах, дальше місцевим церковним півцям, церковній службі, братству і сестрицям церковним за участь в похоронах, дальше всій присутній на похоронах місцевій і околичній інтелігенції та численно зібраному місцевому і доокличному селянству, а вкінці всім нашим близьким і знайомим, що в важких хвилинах поспішили нам з помочю і розрадою та зложили нам вислови співчуття. — Кобаки 23. квітня 1927. — *Людвика з Всевідів Пассіновичева* з дітьми, внуками і правнуками. 2046а

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.